

'శ్రమయేవ జయతే?'

అనగనగా ఓ కోడిపుంజు వుండేది!

ఒకనాడు పెంటకుప్పమీద ఆహారం కోసం కెలుకుతూ ఉంటే, బోలెడు ధాన్యం గింజలు దాని కంటబడ్డాయి. వాటిని ఆనందంతో మూట కట్టింది. కాని అంతలోనే దానికి ఒక మంచి ఆలోచన కలిగింది. ధాన్యపు గింజల్ని తినేసేబదులు, పొలంలోజల్లి పండిస్తే బోలెడంత దిగుబడి వస్తుంది అనుకుంది. దానికి 'శ్రమయేవజయతే' అనే నినాదం మీదబోలెడంత నమ్మకం వుంది!

అయితే, గింజలు చల్లటం, పంట కోతకు వచ్చేక కోయటం, నూర్చటం; ఇవన్నీ తన ఒక్కనివల్ల అయ్యే పనులు కావు! అందుకని పొరుగున వున్న మిత్రుల సహాయం అడుగుదామని వెళ్ళింది కోడిపుంజు !!

మొట్టమొదట అది నక్క బావ ఇంటికి వెళ్ళింది! నక్కబావ ఆవూళ్లో ఆర్.టి.వో. ఆఫీసులో గుమాస్తా పని చేస్తోంది. గుమాస్తా గిరి వెలగబెడుతూనే ఆవూళ్లో మూడు ప్లాటులు, నాలుగు బిల్డింగులు కొనటమే కాకుండా ఓ ఆరు టేక్సీలు కూడా భార్య పేరుమీదతిప్పుతోంది. మూడు లైసెన్సులు, ఆరు టోకెన్లు కింద బతుకుతోంది నక్కబావ!

కోడిపుంజును చూడగానే నక్క సాదరంగా ఆహ్వానించింది!

“నాకో సహాయం చేయాలి బావా!” అంది కోడిపుంజు.

నక్క 'హిహిహి' అని నవ్వింది. తర్వాత తన ముందున్న టేబిలు కింద నుండి చేయిచాపింది! చేయిచాపిన తర్వాత ఆపకుండా నవ్వు కంటిన్యూ చేస్తూనే వుంది! కోడిపుంజుకి ఏమీ అర్థంకాలేదు!! అందుకే అర్థంకానట్లు నక్క వంక చూసింది!

“సహాయం కావాలి కదా! లంచం పడెయ్!” అంది అతి మామూలు ధోరణిలో. కోడిపుంజుకు ఒళ్ళుమండిపోయింది.

అయినా కోపాన్ని అణచుకుంటూ “ నాదగ్గర ధాన్యం గింజలువున్నాయి. వాటిని తినెయ్యకుండా, పొలంలో చల్లి పంట పండిద్దామనుకుంటున్నాను. పంట పండితే దిగుబడి ధాన్యం మనిద్దరం కలిసి హాయిగా తినొచ్చు. అందుకని నాకు వ్యవసాయంలో సహాయం చేస్తావని వచ్చాను” అంది.

“నీకు వ్యవసాయంలో నేను సహాయం చేయాలా? చాలే, ఎవరయినా వింటే నవ్విపోతారు! బంగారు గనిలాటి నా ఉద్యోగానికి సెలవు పెట్టుకుని నీ బోడి వ్యవసాయానికి సాయం రమ్మంటున్నావా? వెళ్ళువెళ్ళు!” అంటూ కసిరేసింది.

కోడిపుంజు చేసేది లేక అక్కడి నుండి బయలుదేరి గాడిద మావ ఇంటికి

వెళ్ళింది. గాడిద “పోస్టు అండ్ టెలిగ్రాఫ్స్ డిపార్టుమెంటు”లో ఇరవై ఏళ్ళుగా పని చేస్తోంది. ఇంతవరకూ ప్రమోషను రాలేదుగాడిదకు ఇంకో పదిహేను సంవత్సరాల వరకూ వచ్చే ఆశకూడా లేదు! అయినా “గాడిద చాకిరీ” చేస్తోంది గాడిద. కోడిపుంజు తాను వచ్చిన సంగతి వివరించగానే దీనంగా ముఖం పెట్టింది గాడిద. “నా పనితోనే నాకు తీరిక లేదు నీకెలా సహాయం చేయగలను?” అంటూ ముఖం తిప్పేసుకుంది.

గాడిద ప్రక్కనే టేబిల్ మీదవున్న “ టూ ఇన్ వన్” “నేషనల్ పేనాసోనిక్” సెట్ చూడగానే కోడిపుంజుకు మతి పోయింది. తళ తళా నిగనిగా అందంగా మెరిసిపోతోంది అది!

“అబ్బ రికార్డరు ఎంత బాగుందో? కొన్నావా గాడిదమామా?” అంది

“అబ్బే కొనలేదు. దుబాయ్ నుండి వచ్చింది” అంది గాడిద ఆ సంభాషణ పొడిగించటం మరి ఇష్టం లేనట్లు ముఖం పెట్టి

‘మామా, మీ పిల్లలు దుబాయ్ లో ఉద్యోగం చేస్తున్నారా?’

“అబ్బే అలాంటిదేం లేదు. దుబాయ్ లో పనిచేస్తున్న వాళ్లు ఈ దేశంలో వాళ్ళ నాన్నలకీ, అమ్మలకీ, భార్యలకీ, పిల్లలకీ ఇలాంటి బహుమతులు పార్సీలు కట్టి పంపిస్తూ వుంటారు. పార్సీలు సరిగా కట్టరు. ఇలాంటివి జారిపోయి ఆఫీసులో పడిపోతూ వుంటాయి. మేం జాగ్రత్త పెట్టి అప్పగిస్తూ ఉంటాం” అంది గాభరాగా.

కోడిపుంజుకు గాడిద ఎందుకు గాభరా పడుతోందో అర్థమయింది. అక్కడ నుండి బయలు దేరి తిన్నగా పంది దగ్గరకు వెళ్ళింది. పంది ఓ ప్రయివేటు కంపెనీలో ఆఫీసు అసిస్టెంటుగా పనిచేస్తోంది! అడ్డంగా బలిసి చూడటానికి ముద్దుగా బొద్దుగా వుంటుంది.!

కోడిపుంజు తాను వచ్చిన కారణం వివరించింది! “తప్పకుండా సహాయం చేస్తాను.!” అంది పంది. కోడిపుంజు సంతోషించింది!

“ఓవర్ టైము మాత్రం నిమిషాలతో సహా లెక్కకట్టి ఇవ్వాలి! అందుకు సిద్ధమేనా?” అంది మళ్ళీ! కోడిపుంజు సంతోషమంతా కరిగిపోయింది.

“నా దగ్గర డబ్బులేదు! పంటపండేక పంచుకుందాం!” అంది

“అది ఎలాగూ తప్పదు! ముందు ఓవర్ టైము సంగతి చూడు!” చేసేది లేక పంది దగ్గర శెలవు తీసుకుని తిన్నగా బాతు ఇంటికి వెళ్ళింది కోడిపుంజు

బాతు సచివాలయంలో పనిచేస్తోంది! కోడిపుంజును చూడగానే ఆదరంతో ఆహ్వానించి కాఫీ ఇచ్చింది. కాఫీ తాగేశాక మెల్లగా తాను వచ్చిన పని బయట పెట్టింది కోడిపుంజు.

“మిత్రమా! మనిద్దరం కలిసి పనిచేద్దాం! ఫలితం పంచుకుతిందాం!” బాతు తాపీగా కోడిపుంజుమాటలను వింది. తర్వాత అంతకంటే తాపీగా అడిగింది “పని చేయటమంటే ఏమిటి?” కోడిపుంజు ఈ ప్రశ్నకు విస్తుపోయింది. “అదేమిటి? పనిచేయటమంటే తెలీదా? మరి మీరు ఆఫీసులో ఏం చేస్తారు?” అంది.

“సమ్మెలు!” అంది బాతు మరింత తాపీగా.

“పనిచేసే ప్రభుత్వం వెళ్ళిపోయింది! ఫిరాయింపుల ప్రభుత్వం వచ్చేసింది. అందువల్ల పని సంగతి మాట్లాడకు. కావాలంటే సమ్మె ప్రారంభించు. నా మద్దతు నీకు సంపూర్తిగా వుంటుంది.” బాతువల్ల ఏ సహాయమూ అందేలా కనబడలేదు కోడిపుంజుకు. ఆఖరి ప్రయత్నం చేద్దామని గొర్రెపోతు వద్దకు వెళ్ళింది. గొర్రెపోతు అతి పెద్దవాళ్ళను సైతం అతి నిర్లక్ష్యంగా చూసే అతి పెద్ద బేంకులో గుమాస్తాగా పని చేస్తోంది! కోడిపుంజును చూడగానే ‘గొర్రెనవ్వు నవ్వింది’ గొర్రెపోతు!

తన మనసులోని మాటను బయట పెట్టింది కోడిపుంజు!

అంతా విన్న గొర్రెపోతు “నాకు పనిగండం! కౌంటరులో వుంటేనే పనిచేయను నేను. అలాటిది బయటకువచ్చి వ్యవసాయంలో సహాయం అందించమంటే నావల్ల అవుతుందా? నాకు పని చెప్పకు” అంది.

కోడిపుంజు నిరాశగా బయటకు వెళ్ళిపోతూ వుంటే “శ్రమయేవ జయితే!” అంటూ గట్టిగా అరిచింది గొర్రెపోతు. కోడిపుంజుకు ఒళ్ళుమండిపోయింది. “పనిచేయవుగాని, ఆ నినాదాలన్నీ ఎందుకు?” అంది కోపంగా.

“పరాయి వాళ్ళు శ్రమయేవ, మనకు జయితే అని దాని అర్థం నాయనా!” అంది నవ్వుతూ.

కోడిపుంజు విసవిసా వెళ్ళిపోయింది అక్కడ నుండి! ఎక్కడ నుండి దానికి సహాయం అందేమార్గం కనబడలేదు! అయినా నిరాశ చెందకుండా కష్టపడి బంజరుభూమిని తానే దున్నింది! గింజలు చల్లింది! కొద్దికాలంలోనే మొక్కల్ని ఊడ్చింది తర్వాత పైరు ఏపుగా పెరిగింది!

దారిన వెళ్తున్న ఒక పెద్దమనిషి పైరుచూసి “మంచి ఎరువు వాడు! దిగుబడి బాగుంటుంది!” అంటూ సలహా యిచ్చేడు. కాని ఎరువులు కొనాలంటే డబ్బు కావాలి! అప్పు ఎవరు ఇస్తారు? ఆమాటే అడిగింది పెద్దమనిషిని!

“నేనిస్తాను! నీలాటి బడుగు వర్గాలకు సహాయం చేయటనికే నేను ఉన్నాను. తర్వాత బాకీ తీరుద్దువుగానిలే!” అంటూ ఎరువులు కొనటానికి జేబులోంచి డబ్బు తీసి ఇచ్చేడు.

ఎంతో ఆనందంగా డబ్బు అందుకుని ఎరువులు కొని వైరుకు వాడింది కోడిపుంజు.

కొద్ది కాలంలోనే పైరు కోతకు వచ్చింది! పంటను చూడగానే కనువిందయింది కోడిపుంజుకు! కనీసం కోతల సమయంలోనైనా సహాయం అందిస్తారేమో నని మళ్ళీమిత్రులందరి దగ్గరకూ వెళ్ళింది కోడిపుంజు! ఫలితం మామూలే!

అయినా, నిరుత్సాహం చెందకుండా తానే స్వయంగా పంటను కోసి పనలు ఆరబెట్టి, తర్వాత నూర్చు చేసి గింజల్ని బస్తాలకెత్తింది కోడిపుంజు. ఎదురుగా ఎనిమిది బస్తాల ధాన్యం! కోడిపుంజు మనసు తృప్తితో, ఆనందంతో నిండిపోయింది.

“శ్రమయేవ జయతే!” అంటూ గట్టిగా అరిచింది కోడిపుంజు.

తను అరవటం ఆపేసినా, తనవెనుక ఇంకా ఏవో అరుపులు, గోల జరుగుతున్నట్లు అనిపించి వెనక్కు తిరిగింది. నక్క, గాడిద, పంది, బాతు, గొర్రెపోతు ఇవన్నీ తన వెనుక నిలబడి గట్టిగా నినాదాలు చేస్తున్నాయి.

“పెట్టుబడిదారీ విధానం నశించాలి!”

“పంటను అందరూ సమానంగా పంచుకోవాలి!”

“దేవుడిచ్చిన భూమి ఎవడబ్బసొమ్ముకాదు!”

అంటూ రకరకాల నినాదాలు అట్టకు రాసి కర్రలకు తగిలించి పట్టుకున్నాయి.

“దౌర్జన్యం నశించాలి! పండిన ధాన్యం అందరూ సమానంగా పంచుకోవాలి!”

అంటూ గట్టిగా నినాదాలు చేశాయి.

కోడిపుంజు అరికాలి కోపం పించాని కెక్కింది. “ఇదంతా నేను కష్టపడి పండించుకున్నాను! ఎవ్వరికీ గింజకూడా ఇవ్వను!” అంది కోపంగా.

దానితో అవన్నీ కోడిపుంజుతో ఘర్షణకు దిగాయి. దారంట పోతున్న ఒకాయన అటువచ్చి “ఏం జరిగింది?” అంటూ అడిగాడు.

కోడిపుంజు కళ్ళనీళ్ళతో జరిగిన కథంతా వివరించింది! కథంతా విన్నాక ఆయనకు కూడా కంట్లో నీళ్ళు తిరిగాయి!

“కోడిపుంజూ! నువ్వు చెప్పేదంతా బాగానే వుంది కాని మన ప్రభుత్వవిధానంలో వున్న ఒక లక్షణం నువ్వు సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదు. నువ్వు ఉత్పత్తి సాధిస్తానంటే వద్దనదు! కాని ఫలితం నువ్వొక్కడివే అనుభవిస్తానంటే ఒప్పుకోదు! ఇంతకీ ఈ భూమికి పన్ను కట్టేవా?” అన్నాడు అసలు పాయింటుకు వస్తూ.

“బంజరు భూమిని కష్టపడి సాగులోకి తెచ్చాను! బీడుపడిపోయి ఉంటే బాగు చేశాను. నేను పన్నుఎందుకు కట్టాలి?” అంది

“అదే తమాషా! పన్ను కట్టి తీరాలి నువ్వు.” అంటూ ఎనిమిది బస్తాల్లోనూ

రెండు బస్తాలు పన్ను క్రింద తీసుకుపోయాడు.

అంతలోనే ఎరువుల్ని సప్లయి చేసిన పెద్దమనిషి వచ్చాడు. తన అప్పు జమకింద మూడు బస్తాల ధాన్యం ఇమ్మన్నాడు. “నువ్వు నాకు చేసిన ఎరువుల సహాయానికి ఒక బస్తా తీసుకువెళ్లు”. అంది కోడిపుంజు.

“అసలు అంతే. మరి వడ్డీ సంగతో. వడ్డీ రెండుబస్తాలు. మొత్తం మూడు బస్తాలు!” అంటూ మరి మాట్లాడటాన్ని అవకాశం ఇవ్వకుండా మూడు బస్తాల ధాన్యం తీసుకుపోయాడు.

కోడిపుంజు దిగులతో మిగిలిన మూడు బస్తాలవంకా చూస్తూ నిలబడిపోయింది.

అంతలోనే ప్రోక్యూరెంటు ఆఫీసరు వచ్చి “రెండు బస్తాలు లారీలో వెయ్యండి” అంటూ లోడ్ చేయించి “త్వరలోనే ప్రభుత్వం వారు నీకు డబ్బు ఇస్తారు. కోడిపుంజుగారూ శెలవు” అంటే శెలవు తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు. మిగిలిన ఒక్క బస్తావంకా చూస్తుంటే కన్నీళ్ళొచ్చాయి కోడిపుంజుకు. అంతలోనే మరో పెద్దమనిషి వచ్చి చెప్పాచెయ్య కుండా ఆ ఒక్కబస్తానూ జీపులో వేయించుకుని తీసుకువెళ్ళిపోయాడు. ఈ హఠాత్సంఘటనకు మతిపోయినట్లయింది. అయిదు నిమిషాల తర్వాత తేరుకుని వెనుక నిలబడ్డ మిత్రుల్ని అడిగింది. “ఆయనెవరు?” అని.

“ఆయన ఆదాయపుపన్ను అధికారి. నీ ఆదాయానికి పన్నుకింద ఆ బస్తా పట్టుకు పోయాడు. నువ్వు ఆయనతో ఏదయినా మాట్లాడాలనుకుంటే కోర్టు ద్వారా మాట్లాడాలి. అంతే.” అంటూ అసలు సంగతి వివరించి చెప్పారు. తర్వాత అట్టలు కింద పడేసి ఎవరిదారిన వాళ్ళు పోయారు!

కోడిపుంజుకు ఆ రాత్రి నిద్రపట్టలేదు

మరుసటి ఉదయం పెంటకుప్పమీద తిండికోసం కెలుకుతూ వుంటే మళ్ళీబోలేడు ధాన్యం గింజలు కనబడ్డాయి కోడిపుంజుకు! ఈసారి, వేరే ఆలోచన లేకుండా వాటిని శుభ్రంగా ముక్కుతో పొడుచుకుని తినేసింది కోడిపుంజు!! ★

(జ్యోతి మంత్రి దీపావళి సంచిక 1984)